

ת"פ 6547/10 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות נוערפתח תקווה נגד פלוני

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 6547-10-14 מדינת ישראל נ' פלוני ואח'
תיק חיצוני: 000435317/2014

בפני כבוד השופט שרון פ.הלו'
מדינת ישראל - שלוחת תביעות נוערפתח תקווה על ידי ב"כ
עו"ד רויטל גרמא
נוגד
הנאשם
על ידי ב"כ עזה"ד זוהר קונפורטי

החלטה

בעניין נאשם 2

בפני בקשה הסגורה להורות על צירוף ת"פ 36495-12-17 אשר מתנהל נגד הנאשם בבית המשפט השלום בפתח תקווה (להלן: "התיק הפלילי החדש") לתיק זה. יובהר כי העבירות המוחסנות לנאשם בתיק הפלילי החדש בוצעו בהיותו בגיר ואילו העבירות בהן הודה בפני בוצעו בהיותו קטין.

תמצית טיעוני הצדדים

התביעה התנגדה לבקשתו. בטיעונה צינה עו"ד גרמא כי בית המשפט לנוער אינו מוסמך לדון בעבירות שביצעו בגירים, ועל כן, אין להורות על צירוף תיק פלילי אשר מתנהל בבית משפט השלום העוסק בעניינים של בגירים, לתיק שמתנהל בבית המשפט לנוער העוסק בעניינים של קטינים.

לטענת התביעה, על פי חוק הנוגע (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) התשל"א-1971 (להלן: "חוק הנוגע"), בית המשפט לנוער דן רק בעניינים של קטינים. לו רצה החוקן לאפשר צירוף תיקי בגירים לתיקי קטינים בבית המשפט לנוער, היה מצין זאת מפורשות בחוק. חריג אחד לכך קבוע בסעיף 6 לחוק הנוגע, ממנו עולה כי אם בנסיבות הוגש כתוב אישום בעניינו של בגיר לבית המשפט לנוער ובמהלך הדיון מדבר כי מדובר בגיר, אזי קיימת אפשרות להמשיך את המשפט בבית המשפט לנוער. מהנחה ספציפית זו, במידה התובעת כי לא ניתן לשפט בגיר בבית משפט לנוער במקרים אחרים.

התובעת הביעה חשש, כי קבלת בקשה הסגורה תפחה לבקשתו רבות של נאשמים לאיחוד משפטים בבית משפט לנוער, ואין הדבר נכון מהותית, בשים לב לאופיו המוחסן של בית משפט זה.

עמוד 1

לדבריה, הסכומות התביעה לצירוף "תיק בגין" לבית המשפט לנוער ניתנות במסורת, ובעיקר כאשר מדובר בעבירות של הפרות צו שניין בבית משפט לנוער.

עם זאת, היא צינה כי אין לתביעה התנגדות לכך שהנאשם יצרף את תיקו המתנהלים בבית המשפט לנוער, לתיק הפלילי החדש המתנהל בבית משפט השלום.

על פי גישתו של הסגנו אין מניעה לצרף את התקיק הפלילי החדש לתיקו של הנאשם בבית משפט לנוער. בתגובהו הכתובה, הדגיש את חשיבות צירוף התקיק - הדבר נותן מענה הן לאנטרס של הנאשם והן לאינטראס המדינה לשיום תיקים במהירות, תוך חיסכון בזמן שיפוטי.

הסגנו הפנה להנחיית פרקליט המדינה מספר 9.5 - צירוף תיקים לפני מתן ג"ד המלמדת על שיקול הדעת שהתביעה צריכה להפעיל כאשר מוגשת בקשה לצירוף תיקים. לטעמו, התנגדות לכך תעשה במקרים חריגים בלבד. הוא צין כי הטעמים שצינעה התביעת בהתנגדותה אינם לגיטימיים על פי הוראות פרקליט המדינה.

הסגנו סבור, כי לבית המשפט לנוער ישנה סמכות עניינית לדון גם בתיקים של בוגרים ובוואדי כשמדבר בנסיבות עצירם. הוא הפנה בעניין זה לסעיף 2 לחוק הנוער וטען כי שופט נוער הוא למעשה שופט שלום, אשר מוסמך לדון בכל העניינים המצויים בסמכותו של בית משפט השלום, ובנוספּ יש לו הסמכה מיוחדת לדון בעניינים של קטינים.

על פי החוק, בית המשפט רשאי להיעתר לבקשתו של הנאשם לצרף עבירות נוספות בהן הוא מודה. בדרך כלל התביעה מסכימה לצירוף תיקים. גם במקרה זה, הסכמה עקרונית לצרף את תיקו לתיק הפלילי החדש בבית המשפט השלום. אם יש הסכמה עקרונית לצירוף, אין מניעה לעשות זאת בבית המשפט לנוער.

עוד טען הסגנו, כי לבית המשפט לנוער סמכות בלעדית ומוחזקת לדון בעבירות שביצע הנאשם בהיותו קטן ולכן, זה הוא בית המשפט המתאים יותר לעריכת צירוף התקיקים.

דין והכרעה

סעיף 39 לחוק העונשין, התשל"ז- 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") הוא העוגן החקיקתי לאפשרות של "צירוף תיקים", לפי בקשת הנאשם. למען בהירות הדיון, אביא את נוסח הסעיף כלשונו:

39. (א) מי שהורשע בשל עבירה פלונית וביקש שבית המשפט ידון אותו גם בשל עבירות אחרות שהוא מודה שעבר אותן, רשאי בית המשפט - לאחר שנותן לתובע הזדמנויות להשמיע טענותיו לעניין זה - להרשו ולבזר את דינו, או להעמידו ב מבחן, בשל כל אחת מן העבירות האחרות.
(ב) לא ישמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף זה אלא לגבי עבירות שהן בסמכותו העניינית שהוא מוסמן לדון בהן בהרכבת שבו הוא ישב, אולם בית משפט מחוזי רשאי לעשות כן גם לגבי עוונות וחטאיהם.
(ג) הורשע אדם לפי סעיף זה על אף התנגדותו של התביעה, רשאי התביעה לערער על הרשעה זו.

- (ד) השתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף זה ובערעור על פסק דין בווטלה הרשותה בשל העבירה שהנאשם בה, אין בכך כדי לפגוע בהרשותה ובגזר הדין בשל העבירות האחרות.
- (ה) בסעיף זה, " Hebbitot Achoret " - בין שהוגש עלייהן כתוב אישום לבין שטרם הוגש, בלבד שפרטיו העבירות צוינו במידה הדרישה כדי לזהותן.

אקדמיים ואומרים כי נוסח סעיף 39 הנ"ל אינו מתאים לפרקטיקה הנהוגת בבית המשפט לנוער, משום שהוא פותח במיללים "**מי שהורשע**" ובבית המשפט לנוער, הכרעת הדין הניננת לאחר הודהה נאשם בעבירות המוחסת לו, אינה הכרעת דין מרשותה אלא קביעה כי הקטין ביצע את העבירות [וראו סעיף 21 לחוק הנוער: "**ב הכרעת הדין יחולט בית המשפט לנוער על זיכוי הקטין או יקבע שהקטין ביצע את העבירה**" (הדגשה שלי-ש.פ.ה.)].

מכל מקום, כוונת החוקה הייתה לתת לנאשם אפשרות לצרף עבירות נוספות להכרעת הדין, וזאת לאחר הכרעת דין המרשותה הראשונה בעניינו, ועל כן, כאשר אנו מצאים בין כותלי בית המשפט לנוער מתרפרש סעיף 39 לחוק העונשין במקום "מי שהורשע בשל עבירה פלונית" - "מי שנקבע כי ביצע עבירה פלונית".

כדבר שבשגרה, קטינים אשר מודים בעבירות ואשר ניתנת בעניינם הכרעת דין, מבקשים "צירוף תיקים", כדי שבית המשפט לנוער ידון אותם במאחד, על כלל העבירות שהם מודים שעברו אותן.

אני מסכימה עם הסניגור ביחס לערכו של "צירוף תיקים" ותרומתו הן לאינטראס של הנאשם והן לאינטראס הציבור. מבחינתו של הנאשם יש בכך "ニックי שולחן", סיום כל העניינים הפליליים בפעם אחת. כמו כן, גזר דין אחד משמעו רישום פלילי אחד במרשם הפלילי. מבחינת האינטראס הציבורי, מדובר במהלך ייעיל אשר חוסך זמן שיפוטי ניכר.

ובכל זאת, האפשרות לצרף תיקים אינה זכות מוקנית. סעיף 39 (א) הנ"ל אומר מפורשות כי בית המשפט רשאי, לצרף את התיקים, וזאת לאחר ששמע את עדמת התביעה בעניין. קרי, בית המשפט אינו חייב להיענות לבקשתו של הנאשם לצירוף תיקים והדבר ישקל בכל מקרה ומרקחה לאחר שנשמעו טענות בעניין.

האם קיימת סמכות עניינית לצרף עבירות מ"תיק בגין" לתיקים של מי שנאשם בבית המשפט לנוער?

על פי ס' 39 (ב) לחוק העונשין, בית המשפט ישתמש בסמכותו לצרף תיקים, רק כאשר העבירות שצירוף מתבקש מצויות בתחום סמכותו העניינית.

הסניגור טוען כי סמכות עניינית קיימת, שכן, שופט נוער הוא שופט שלום "ריגל" המוסמך לדון בעבירות המצויות בתחום סמכותו העניינית של בית המשפט השלום ובנוסף לכך יש לו הכשרה מיוחדת לשופט קטינים. אכן כך קבוע בסעיף 2 לחוק הנוער.

אך לא זו השאלה העומדת בפני עצמה, אלא מה הוא תחום סמכותו של בית המשפט לנוער, והאם ראוי שידון גם בעניינים של בגין.

פרק ב' לחוק הנוגע קובע את תחום סמכותו של בית המשפט לנוגע. על פי ס' 3(א) לחוק הנוגע, הדיון בעבירה שהואשם בה קטין בבית משפט מחוזי או בבית משפט שלום - יהיה בבית המשפט לנוגע.

הגדרת "קטין" מופיעה בסעיף 1 לחוק הנוגע: "**מי שטרם מלאו לו 18 שנים ולענין חשוד ונאשם לרבות בגין שביעם הגשת כתב האישום נגדו לא מלאו לו 18 שנה**". המחוקק הרחיב את תחום סמכות בית המשפט לנוגע וקבע בסעיף 5א'(א) כי גם כאשר כתב האישום הוגש לאחר שנאשם בוגר, אך העבירה בוצעה בהיותו קטין, יהיה הדיון בבית המשפט לנוגע.

בית המשפט לנוגע הוא בית משפט מיוחד. הכללים הנהוגים בו הם שונים מהכללים הנהוגים בבית המשפט השלום ומוכונים לשיקום קטינים והשבתם למעגל החבורה הנורמטטיבית. עקרונות חוק הנוגע מצויים בטויו בסעיף 1א' לחוק: נקיטת הליכים כלפי קטין, ובכלל זה הליכים פליליים, תהא תוך שמירה על כבודו ומתן משקל ראוי לשיקולים של שיקומו, הטיפול בו שילבו בחבורה ובהתחשב בגלו ובמידת בגרותו).

לא בכדי נקבעו עקרונות אלו, הדבר מבוסס על ההבנה כי הכרתם ותודעתם של קטינים אינה תמיד מפותחת ובשלה דיו הצורך ועל כן אין הם מיטיבים להבין את תוכנות מעשיהם ואת השלכותיהם. (ראו בעניין זה- ע"פ 49/09 **מדינת ישראל בפלונית**, 8.3.09). אצין כי הבנה זו מבוססת על מחקרים אשר הראו כי, למרות הפתיחה המואצת של מערכות הגוף של מתבגרים הרי שהאונה הקדם מצחית של המוח, אשר אחראית על מערכת שליטה התנהגותית, מבשלה מאוחר יותר, אף אחרי גיל 20. קיים פער בין הבשלה של מערכות אחרות בגוף המתבגר (המערכת הלימבית למשל) לבין האונה הקדם-מצחית - פער אשר עלול להוביל להתנהגויות בלתי שוקלות, שיש בהן סיכון. (L. Steinberg, et al., 2017). ההנחה היא כי טיפול מתאים בנאיםים קטינים יוביל לכך שיפנים תובנות ראיות, מה שימנע ביצוע מעשי עבירה בהמשך.

על בסיס הבנות והנחות אלו רצוף חוק הנוגע הוראות מיוחדות המכוננות לטיפול ושיקום קטינים עובי חוק. כך לדוגמה מופנה קטין לשירות המבחן לנוגע מיד עם פתיחת חקירה משטרתית נגדו. שירות המבחן מלווה את הקטין לאורך כל ההליך הפלילי, מוגשות חוות דעת מטעמו ובכנות תכניות טיפול. דוגמא נוספת היא האפשרות להטיל צווי השגחה והשמה בمعنىות שונים, כבר עם מעצרו של קטין, וגם בהמשך ההליך הפלילי, טרם מתן גזר דין.

אף כי צעירים שחצאו את גיל שמנה עשרה אינם תמיד בשלים, החלטת המחוקק כי גיל זה יהיה הקו העליון של הקטיניות. בהתאם לכך, כל האפיונים המיוחדים של שיפוט נוער תקפים כל עוד הנאשם ביצع את העבירה עד הגינו לגיל 18, ולא מעבר לכך.

התובעת בבקשתה לראות בסעיף 6 לחוק הנוגע חריג המצביע על הכלל. לטעמה, אין לבית המשפט לנוגע סמכות לדון נאשם על עבירה שביצע כשכבר היה בוגר, אלא במקרה הספציפי בו כתב אישום הוגש בטעות לבית המשפט לנוגע.

ובכל זאת, מניסיוני, ישנים מקרים בהם מסכימה התביעה לצרף עבירה שביצע הנאשם כביר לדון בבית המשפט לנוגע. אכן התביעה עושה זאת במקרים ובד"כ כshedover בעבירה קלה אשר נעבירה על ידי נער בסמוך לתקופת התבגרותו, אך אם סבורה התביעה כי אין לבית המשפט לנוגע סמכות לדון בגין כל, כיצד נתנה הסכમות אלה במקרים שאף התקיימו בפני?

בחקן הנעור אין הוראה האוסרת על בית המשפט לנוער לשופט נאשם שביצע עבירה כבגיר. שאמך כך היה, לא הייתה ניתנת בסעיף 6 אפשרות לעשות זאת בנסיבות חריג. ובכל זאת, ברור ופשטות הוא כי זה הוא בית משפט מיוחד שדן בקטינום, ולא בجرائم. לפיכך, לטעמי לא נכון לומר כי נשללת סמכותו של בית המשפט לנוער לדון בجرائم אך יחד עם זאת, נכון בהחלט לומר כי יש לעשות זאת בנסיבות חריגים בלבד.

גם הוראת סעיף 4(ב) לחוק הנעור מובילה לאווצה מסקנה: נקבע בה כי כאשר מחליטים להעמיד לדין בגין וקטין יחד, הדבר יעשה בבית משפט שאינו בית משפט לנוער. צא ולמד: כאשר בגין נכנס לתמונה, המשפט יהיה בבית משפט "רגיל" שאינו בית משפט לנוער, ולא להיפך.

האם בנסיבות זה יש להיענות לבקשת הנאשם לצרף את התקיק הפלילי החדש לתיキו בבית המשפט לנוער?

לטעמי התשובה לכך היא שלילית.

כפי שציינתי לעיל, שפיטת בגין בפני בית משפט לנוער היא חריגה. אמן נתקلت בעבר במקרים בהם צורפו "תיקי בגין" ל"תיקי קטין" אך במקרים אלו היה מדובר בדרך כלל בעבירותות קלות, כדוגמת הפרת הוראה חוקית שניתנה בעניינו של הנאשם כקטין, וכשהעבירה בוצעה סמוך לאחר שהפרק הנאשם בגין.

בנסיבות שבפניו עתה הנאשם מבקש לצרף עבירות של תקופה הגורמת חבלה של ממש, איוםים והזק לרכוש במחוז שביצעו כחודשים לאחר התבגרותו. העבירות הללו אינן קשורות להלירשותקאים בבית המשפט לנוער. אין מדובר בהפרת תנאים שנקבעו לו בבית המשפט לנוער או בעניין נלווה לעבירות עליהן עומד לדין בפני עצמו חדש שאינו קשור למשפטים התלויים כאן.

הADB בחרה להדוחה הודה הנאשם במסגרת תיキו בבית המשפט לנוער, הן שנות יחסית, הן בוצעו בשנים 2014-2016. סיום משפטי של הנער נדחה פעמים רבות, וזאת כדי לאפשר לו לעبور תהליך טיפול ולשкам את חייו. ניתנו לו הזדמנויות רבות לשחק פעולה בתכניות טיפול שונות, כאשר קודמות לא צלחו.

למעשה, קצינת המבחן לנוער הגישה מסקירה ובו המלצות סופיות לפני מספר חודשים. מועד גזר הדין נדחה, ובין היתר, ביצע הנאשם את העבירות הפליליות החדשות אותן הוא מבקש לצרף היום.

לא נכון בעיני לצרף היום עבירות חדשות שביצע הנאשם בגין בחודש דצמבר 2017, כאשר כל העבירות האחרות בוצעו הרחק בשנות קטינותו. מדובר בעניינים שונים לחלוון, בשיקולים שונים לכל עניין, ואין הדיון בתיק הפלילי החדש מתאים לאכסניה של בית המשפט לנוער.

לא זו אף זו, מהתסקרים שהוגשו בעניינו של הנאשם מאז ינואר 2018 עלה כי, חלה התרדרדות בשיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן לנוער. בתסקירים מחודש פברואר וапрיל 2018, הוגש כי אין לשירות המבחן לנוער יכולת לתת לו מענה מתאים. הומלץ להעביר את הטיפול בו לשירות המבחן למבוגרים כדי שיישקלו מענים מותאמים לגילו ולמצבו.

גם מסיבה זו, אין רואה לנוכח להורות על צרוף התקיק.

נכון יותר כי הנער ינהל את ההליך הפלילי בבית משפט השלום, שם אולי יוכל להיתר מקשר עם שירות המבחן למבוגרים.

אסימן בכך שאזכיר כי הנאשם יכול לבקש לצרף את העבירות שביצע בקטין, לתיק הפלילי החדש המתנהל בבית משפט השלום בפתח תקווה. התובעת כבר הודיעה שתסכים לכך, ובכך לא תישל צרכו לאיחוד משפטיים.

לאור כל האמור לעיל, אני מחליטה לדוחות את בקשה הסגורה לצרף את ת"פ 36495-12-17 לתיק זה.

טייעונים לעונש בתיק זה ישמעו, כפי שנקבע - ביום 12.7.2018 שעה 0830.

המצוריות תשלח את החלטתי לצדים ולשירות המבחן לנוער.

ניתנה היום, כ"ז تموز תשע"ח, 10 ביולי 2018, בהעדר הצדדים.

שרון פ.הלווי, שופטת